

עין משפט
נר מצוה

פ: ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

נדרים פרק אחד עשר נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

שנים אס ארצך. וכדפרקינן הגאח רחילא עלי לעולם אס ארצך. אס לא ארצך היכי דמי מה תלמה בענין זה: אס לא ארצך במימי משרה. מים שזרין כן פשתן סן סרוחין ביותר דהיי מעבד מרחן במי משרה איכא עניו לא מרחן ממסרלא הגאח רחילא עליה:

1 א מיי פייב מכל דריים
הי סמל לזין רמז
עושי יד יר יר יר סמל
נע:
1 ב מיי פייב מכל דריים
שמות עשר ה' ה'
(טושיע ארץ סר תריח
ספי ה):

שנים אס ארצך. (א) זה דהו עניו נפש לרבי יוסי כדאית ליה ולרנן כדאית להו: אס לא ארצך דקפני כיכי דמי (אלימא) דלמרה סיפסר הגאח רחילא עלי לעולם אס לא ארצך במי משרה. מרחן איכא ניוול ואע"ג דרחלמ מיהו משוס דלחן המים יפסי ויש להן ריח רע הוא ניוול ור' יוסי סבר מרחן ולחן

שנית אם ארצך אם לא ארצך היכי דמי אלימא דאמרה תיתסר הגאח רחילא לעולם עלי אם לא ארצך היום למה לה הפרה תתסחי אמר רב יהודה דאמרה הגאח רחילא עלי לעולם אם לא ארצך במי משרה דכוותיה דקתני אם לא ארצקשט אם לא ארצקשט בגמט לכלוך הוא אמר [רב יהודה] "דאמרה הגאח רחילא לעולם עלי אם ארצך היום ושבעה שלא ארצך הגאח קישוט עלי לעולם אם ארצקשט היום ושבעה שלא ארצקשט א"ל רבינא לרב אשי האי אלו נדרים ושבעות מובעין ליה למיתני א"ל תני אלו נדרים ושבעות מובעין אימא נדרים נמי וברבנן נדרים דתנן ^ב כנדרי רשעים נדר בנזור וברבנן ובשבעה ואמרו רבנן רחילא אית בה עניו נפש כי לא רחילא ורמינדי ^א אע"פ שאסור כבולין אין ענוש כרת אלא באוכל ושותה ועושה מלאכה בלבד ואי אמרת כי לא רחילא איכא עניו כיום הכיפורים כי רחין ליחייב כרת אמר רבא ^ב מענינא דקרא גבי יום הכיפורים דכתיב יתענו את נפשותיכם מילתא דידע עינויא השתא רחילא לא ידע עינויא השתא גבי נדרים דכתיב יכל ידע וכל שבעות אסר לענות נפש מילתא דאיתא ליה לרבי ענוי וכי לא רחילא איתא ליה ענוי ורמי דרבי יוסי אדר' יוסי ^א מענין של בני העיר הייהו וחיי אחרים הייהו קודמין לחיי אחרים בהמתם [ובהמת אחרים בהמתם] קודמת לבהמת אחרים כביסתן וכביסת אחרים כביסתן קודמת לכביסת אחרים חיי אחרים וכביסתן חיי אחרים קודמת לכביסתן רבי יוסי אומר כביסתן קודמת לחיי אחרים השתא כביסה אמר רבי יוסי יש בה צער גוף

נדרה אור השלם
1 והיתה לבם לחוקת
עולם בחדש השביעי
בעשור לחודש וכל מלאכה
נפשיתם וכל מלאכה
לא תעשו האזרח והגר
הגר בחובכם:
1 ויהיה לבם לחוקת
עולם בחדש השביעי
בעשור לחודש וכל מלאכה
נפשיתם וכל מלאכה
לא תעשו האזרח והגר
הגר בחובכם:
2 כל נדר וכל שבועת
אמר לענת פש איהא
יקמנו ואיהא יפרנו.
בסדר ל יד

הגהות הב"ח

(א) גבי מלך רבא
הבא מענינא דקרא
ורבא מענינא דקרא גבי:
(ב) רש"י ד"ה שנת אס
לרחן דהו הוי עניו ור'
באית ליה אס לא יוסי
אלמא ור' הוסי ור'
מ"ה דלמרה סיפסר ור'
מיי כיון דלחן המים
יפסי: (ג) י"ה לעולם ור'
אס ארצך אס לא יוסי
דלמרה: (ד) ד"ה אית
מיי ור' כדאמר הוסי:

מוסף רש"י

כנדרי רשעים. כנו
שזיה כנר מותן לפני
ואמר כנדרי רשעים
תשבע לזוהי כנר יחא
עליו כנדרי רשעים ויוון
דלמך הכי דרד בנזור
ובקרבן ובשבעות. וזה
אילו חמדי נרות וקרבן
ושבעות. דהיי גמי קרבן
שבעה. דרבן של רשעים
הוא שבעות שבעות
ובקרבן ושבעות. והאי כי
מלחן דלמך היכי טיר
אס ארצך היכי ורבי
עלי קרבן ושבעה שאני
אלול (עיר ט. ב. כביסתן
וכביסתן אחרים. ויש
לס מקום שיערו כהמתם
ורמיהו כהמתם.)

פירוש הרא"ש

במי ששירת שפירין כן
פשתן וסמ פרוחין ויחא
לא מרחן כן ויחא
בהילא ולק מפר לה:
דלכוד הוא. ולא מקרי
קישוט: אלא אבר רבא.
מרחו קמי הגאח רחילא
עולם עלי אס ארצך היום
דממרחם לעיל ושבעה
שלא ארצך לעולם: א"ל
שאבר כבולין. בתשמיש
המטה ובענילת הסנדל
נחילא וזכיה נחילא
ושמיה: בתריב תענו את
נפשיותיכם מילתא דידעין
עינויא השתא. שוכר
הטני בו כיום דהיינו
מניעת אכילה ושתיה אכל

שנית אם ארצך אם לא ארצך היכי דמי אלימא דאמרה תיתסר הגאח רחילא לעולם עלי אם לא ארצך היום למה לה הפרה תתסחי אמר רב יהודה דאמרה הגאח רחילא עלי לעולם אם לא ארצך במי משרה דכוותיה דקתני אם לא ארצקשט אם לא ארצקשט בגמט לכלוך הוא אמר [רב יהודה] "דאמרה הגאח רחילא לעולם עלי אם ארצך היום ושבעה שלא ארצך הגאח קישוט עלי לעולם אם ארצקשט היום ושבעה שלא ארצקשט א"ל רבינא לרב אשי האי אלו נדרים ושבעות מובעין ליה למיתני א"ל תני אלו נדרים ושבעות מובעין אימא נדרים נמי וברבנן נדרים דתנן ^ב כנדרי רשעים נדר בנזור וברבנן ובשבעה ואמרו רבנן רחילא אית בה עניו נפש כי לא רחילא ורמינדי ^א אע"פ שאסור כבולין אין ענוש כרת אלא באוכל ושותה ועושה מלאכה בלבד ואי אמרת כי לא רחילא איכא עניו כיום הכיפורים כי רחין ליחייב כרת אמר רבא ^ב מענינא דקרא גבי יום הכיפורים דכתיב יתענו את נפשותיכם מילתא דידע עינויא השתא רחילא לא ידע עינויא השתא גבי נדרים דכתיב יכל ידע וכל שבעות אסר לענות נפש מילתא דאיתא ליה לרבי ענוי וכי לא רחילא איתא ליה ענוי ורמי דרבי יוסי אדר' יוסי ^א מענין של בני העיר הייהו וחיי אחרים הייהו קודמין לחיי אחרים בהמתם [ובהמת אחרים בהמתם] קודמת לבהמת אחרים כביסתן וכביסת אחרים כביסתן קודמת לכביסת אחרים חיי אחרים וכביסתן חיי אחרים קודמת לכביסתן רבי יוסי אומר כביסתן קודמת לחיי אחרים השתא כביסה אמר רבי יוסי יש בה צער גוף

שלא ילך לאומה עיר אחרת שלמטה הימנה לפי שהמים שלהן הם והמים נרשאות מיהן קודמין לחיי אחרים: ואס יש בה כדי מיהן של אלו ושל אלו ואין בה להסתפק ממה שנשאר מאותו מעיין אלא כדי בהמתן של בני אומה העיר: כביסתן וכביסת אחרים. אס יש בו כדי מיהן וכדי בהמתן של בני אומה העיר ואין צמה שנשאר ממעין אלא כדי כביסת להסקות ממעין אחד ואין כביסה להס אלא זה וזה חיי אחרים נלוין בו ואין בו אלא כדי שיעור של אחד מהן: חיי אחרים קודמין לכביסתן. ויחוסם לבני אומה עיר אחרת למיהן ואל יכבסו בו נגדיהן: השאט כביסה. דנגדיס קאמר ר' יוסי דאית ביה לערלא ולהכי כביסתן קודמת: גוף כולו מיבעיא. דאית ביה עניו כשאינו רוחץ: כביסת

מניעת רחילה לין הטני ניכר בו כיום: אבר גבי נדר כתיב לענות נפש. משמע נדר שיהא לבסוף לרבי ענוי נפש והיינו רחילה: מעיין של בני העיר. כנו שמי עיריות המתקיימת ממעין אחד רשחין העליונים נכבד את המים עד שישתו דכתיב ומו לחן קודמין לחיי אחרים: רבי יוסי אומר כביסתן קודמת לחיי אחרים. אלמא חביב אפי' לכביסה נפר ומשי דלחן ודאי חביב לכביסה טפי כער מרחילא: א"ל שאבר עירובורא דרש"א. מי שאינו מתקן לאשו ומתקן מניסו ולכלך מניסו לרבי עירין שמארי העינים יונק משער הראש דלמתימן נפ"ק דכנא כדאמר ר' (טו.) שאלמלא שמים מייקוין גמולא אהם תתחייט מאיר עיניו של אדם:

נדרים פרק אחד עשר נדרים
1 א מיי פייב מכל דריים
הי סמל לזין רמז
עושי יד יר יר יר סמל
נע:
1 ב מיי פייב מכל דריים
שמות עשר ה' ה'
(טושיע ארץ סר תריח
ספי ה):